СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 295. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 20. грудня, 1926. VOL. XXXIV. No. 295. Jersey City, N. J., Monday, December 20. 1926. THREE CENTS.

РОСКРИВАЮТЬ ТОРГОВЛЮ ФЕДЕРАЛЬНИМИ УРЯДАМИ

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ СЛІДСТВА НАД ПРОДАВАННЄМ „ДЖАБІВ".

ВАШИНҐТОН, 17. грудня. — Вилием Гарис, демократичний сенатор з Джорджії, підняв нині в сенаті справді сензаційні закиди проти теперішнього републиканського уряду.

В специяльній резолюції зажадав він слідства над своїми закидами, що републиканські провідники просто продають федеральні уряди на полудни. Сенатор Норис, предсідатель сенатового комітету для судових справ, заявився за принятєм резолюції та її зараз відослано до його комітету.

Сенатор Гарис у своїй промові подав, що уряд продав становище почтових начальників.

РІДКЕ НЕБЕСНЕ ЯВИЩЕ.

БОСТОН, 17. грудня. — Завтра в ночи случиться на небесному овиді рідке явище, яке случається раз на кілька сот літ.

О годині 11. вечером після східного часу місяць увійде в тінь землі. Затьмління буде збільшатися до 1 години 20 мінут по опівночи. Затьмління буде тревати до 3 години 30 мінут рано.

Се затьмління буде подібне до повного затьмління місяця, але ріжниться від нього в тому, що тінь не захопить цілого лиця місяця. Називається се місячною апулзією. Послідне явище сього рода случилося яких 400 літ тому.

БУДУТЬ СТАВИТИ НОВИЙ НАЙВИСШИЙ БУДИНОК У СВІТІ.

НЮ ЙОРК, 17. грудня. — На 42-ій Вулиці в Ню Йорку мають незадовго виставити новий найвисший будинок світа. Має він мати 110 поверхів та бути високий 1,208 стіп та коштувати коло 22 міліони долярів. Річні ренти з нього будуть нести коло 3 міліонів долярів у рік.

Почати його мають будувати вже в найблизчім місяці. Пляни будинку ще не апробовані (затверджені) міською будівляною комісією.

ВІДКРИЛИ ВЕЛИКУ ДЕСТИЛЯРНЮ НА МАЄТКУ ЛІКАРЯ-МІЛІОНЕРА.

НЮ ЙОРК, 17. грудня. — Стейтові вояки відкрили на маєтку др. Чарлза Меккени, 79-літнього богатого лікаря, який перебуває тепер на полудни, дестилярню горівки, вартости 300,-000 долярів.

ЗА САМОПРИЗНАННЄ ДО ВИНИ ЗАСУДЖЕНЦЯ.

НЮ ЙОРК, 17. грудня. — Нюйорська стейтова прокураторія, яка робить слідство над заприсяженими зізнаннями Джана Мексвела, на якому недавно виконано кару смерти, а котрий у своїм афідевіті заявив, що се він винуватий за крадіж з вломом, за який відсиджує кару вязниці якийсь Петерсон, мала попасти на докази, що Мексвел перед своєю смертю пропонував кільком злочинцям узяти на себе вину за якийсь злочин. За таку прислугу він мав домагатися сто долярів для своєї родини.

ПРОСЯТЬ АМЕРИКАНЦІВ РОБИТИ СЛІДСТВО В МЕКСИКУ.

НЮ ЙОРК, 17. грудня. — Дня 28. грудня виїде з Ню Йорку до Мексика група американських церковників, учителів та письменників, щоби просліднти умови в Мексику та здати відтак публичну реляцію. До такого слідства запросив їх Департамент Суспільних Відносин при конгрегаціональній церкві.

Будуть вони слідити наперед за тим, чи правдивим є закид департаменту стейту, що в Мексику уряд ширить большевизм.

СВЯТКУЮТЬ ПАМЯТЬ ВИНАХОДЧИКА МОДЕРНОГО ЛЕТНИЦТВА.

ВАШИНҐТОН, 17. грудня. — Сенат приняв нині специяльну памяткову резолюцію, щоби почтити память братів Райтів, які придумали першу машину до літання. Перший лет тою машиною відбувся в місті Киті Гок, в Норт Каролайні, дня 17. грудня 1903. року.

ХОЧУТЬ ЗАКОНА ПРОТИ „ОБКИДАННЯ БОЛОТОМ" ПРИ ВИБОРАХ.

ВАШИНҐТОН, 17. грудня. — Конгресмен Томсон вніс в палаті послів проект закона, який накладає кари на тих усіх, які „обкидають болотом" виборчих кандидатів, себто виступають проти них зі закидами в послідній хвилі, коли вони не можуть зі закидів очиститися.

ПЯНИЙ ПОЛІСМЕН.

НЮ ЙОРК, 17. грудня. — Міський полісмен Томас Ріілі напився десь в ночі так добре, що напав на один ресторан, потурбував його гостий, а спроваджений на поліційну стацію, став робити бреверії, ба навіть виймив револьвер і почав сліпо стріляти на всі боки. Заким полісмени його обезоружили, він пострілив одного свого товариша. Шпитальні лікарі заявили, що рана легка та раненому не грозить ніяка небезпека, якби не те, що йому вже 60 літ та з комплікації дуже легко. Куля ранила його в голову; лікарі лишили його під доглядом.

Пяного полісмена сейчас відправлено з поліційної служби, та ще поставлять його на суд. Поліція робить слідство над тим, де він роздобув горівки.

МУССОЛІНІ ХОЧЕ ПРИЇХАТИ ДО АМЕРИКИ.

РИМ, 17. грудня. — В розмові з американським кореспондентом заявив Муссоліні, що він вже від довшого часу мріє про те, щоби поїхати до Америки та приглянутися американському життю, яке імпонує йому силою своєї енергії. До того, казав Муссоліні, в ніякім краю не бачить він кращого розуміння фашизму як в Америці.

ТЕМНА ХРОНІКА.

Варшавська поліція відкрила велику фабрику фальшивих банкнотів у поїзді, що їхав до Модліна. Віддавна підозрілі особи везли там цілу пачку кліш до фальшування банкнотів. — Родина сокальських Жидів, Елефантів, мала вроджений талант робити з мухи слона. Вислала одного із своїх членів до Львова, щоби понабирав на борг більшу скількість товарів як буцімто богатий купець. Як поруку вказував він на нерухоме майно своєї мами. Товар продали, грошей не платили. Коли прийшло до екзекуції, рідна сестра пана Елефанта зголосила свою буцімто претенсію до брата в сумі 300 дол. і випередила інших вірителів. Всі ці комбінації вилізли наверх і Елефантам імовірно вкоротять їх довгі труби.

СВІТОВА ХРОНІКА.

Частина скарбів бувшої царської родини находиться тепер у Злучених Державах. Вислав їх туди радянський уряд. Російські еміґранти, ворожі радянському урядові, хотіли би вплинути на американський, щоби він їх більше не звернув назад. — В Ірляндії, місті Корк, невідомі особи збройно напали на комісаріяти поліції і знищили богато документів; одного поліцая вбили. — Італійський уряд заборонив появлятись підчас карнавалу в масках на вулицях і в театрах. — Недавно в лябораторії московського університету тріс бальон наповнений хльором; 20 осіб отруїлось, між ними головний лікар і студент-практикант. — Радянський уряд має намір святкувати у марті 1927 р. роковини смерти Бетовена. — Радянський уряд видав наказ скрепкувати у вищих школах катедри чужинних мов... з економічних причин. — Берлин мав дня 18. м. м. рекордовий день самовбивців: 12 осіб наважилось на своє життя наслідком матеріяльної скрути. — У Сардинії відкрив професор природознавства Бандолі великі шари плятини. Він вірить, що там є теж нікель і золото.

НЕВДАЛИЙ ЗАКЛАД.

Які дурні ще люди, про це най свідчить такий випадок: В Варшаві ликнув ложку і від того умер 30-літний кравець Гафтарчик. Кажуть, що він заложився, що проликне ложку. І дійсно пролик, але за кілька днів захорував так тяжко, що треба було зробити операцію. Операція відбулась запізно, бо він дістав закаженне крови і помер.

ЗНАХОРКА ПРИЧИНОЮ СТРАШНОЇ СМЕРТИ.

Кілько нещастя нанесли ріжні знахорки дурним людям, цего мабуть не списаби і на воловій шкірі. Але мимо того дурні не переводяться. Ото в селі Петшейовей коло Дембіци одна молода жінка була при надії і покликала до себе сільську знахорку, бо щось чулася недужою. Знахорка обложила хору зимними окладами. Зразу хора вила з болю, а відтак дуже твердо заснула. Коли по двох днях вона не пробудилась, сказали люде, що померла, і її поховано. Але родичі не могли найти собі спокою і донесли в два дні по похороні про це поліції. Сейчас приїхала лікарська комісія і казала відкопати трупа. Коли отворено трумну, всім показався страшний вид: В трумні лежала жінка, відвернена плечима до гори, з пообгризаними пальцями, в пошарпаній сорочці. Коло її ніг лежала мертва в гробі уроджена дитина. Отже нещасна жінка була живцем похована і в гробі найшла страшну смерть. — Прості люде повинні вже раз прийти до голови по розум і дати спокій зі всякими знахорками і знахорями.

ВІЙНА З ЦИГАНАМИ.

Війна з циганами відбулася в лісі при гостинці, який веде з Челядзі до Ґродзца коло Бендзіна. В тім лісі попасло около 60 циганів разом з фірами. Гостинцем надійшло двох підпитих парубчаків, які зачіпили циганів. Обурені цигани палицями так перетріпали пияків, що оден з них впав непритомний. Зараз по околичних селах рознеслась вістка, що цигани вбили парубка. Селяни з вилами і дручками вирушили проти циган. Очевидно цигани в лісі також мали чим боронитися і так прийшло до війни, яка хто зна чим би скінчилась, якби не надійшла поліція і втихомирила воюючих. Всеж таки богато є тяжко і легко ранених і між циганами і між селянами.

ЗНАЙШЛИ СКАРБ.

В Оттоневичах за Краковом пастухи знайшли в пни старої верби скарб: кількадесять срібних і золотих монет, срібні ложки, золоті перстені, ґузики і т. д. Слідство виказало, що тут колись було гніздо крука і він то крав всюди срібні і золоті речі і складав в дуплі верби.

ВИБИВ ХЛОПЦЕВИ ОКО.

Великий клопіт має господар Василь Кук з Батятич. Він зловив Николу Русина, як пас на його луці корову. Обурений кинувся на Николу з батогом і ударив його так нещасливо, що той стратив око. Тепер треба буде відповідати перед судом тай відшкодовання дати за око. Але Василь Кук борониться тим, що він хотів батогом зігнати корову з луки і не хотячи вдарив Николу Русина в око. — Так то Никола Русин, який по злодійськи загнав корову в чужу отаву, не тільки що стратив око, але ще й наробив клопоту Василеви Кукови, який не вмів над собою запанувати.

СТРІЛЬБА БЕЗ ГУКУ.

Одному з маловідомих досі берлінських техніків, Германови Пліхт, вдалося сконструувати стрільбу, яка стріляє без гуку. Стріл, що походять з тої стрільби, пробиває з віддалі 1,500 метрів грубу панцирну плиту. Тому, що в Німеччині ніхто не купив того патенту, винахідник продав його за границю.

ЗДИЧІННЄ.

До чого доводить упадок релігійности й моральности на селі, про це свідчить ось така подія: В селі Руда Л. коло Рави Руської вийшла як звичайно, раненько з хати Євка Саламаха, жінка Романа, щоб доглянути коров у стайні, видоїти їх і виправити в поле. Але ледви переступила поріг хати, малощо зі страху не вмерла. Ото побачила вона на обійстю саме під вікном хати трупа маленької дитини, яка могла мати найбільше 1 місяць. Але не можна було розпізнати, чи це хлопець чи дівчина, бо пси вигризли дитині ціле підчереве і відгризли цілу ногу. Пси могли тим лекше розшарпати трупа дитини, бо дитину підкинув хтось зовсім голу. Поліція шукає за звиродніллою мамою.

ДИКУНСТВО.

Яке дикунство вкрадається поволі до наших сіл, про це нехай свідчить така подія: Подільська ріка Серет викинула коло села Кобиловолоки на беріг трупа 23-літної дівчини Марії Остапів. Слідство виказало, що її втопив 18-літний парубчак Мазуркевич. Він то хотів з нею женитися, але вона не хотіла вийти за него. Через те він побив був її одного разу буком по голові. Від того часу дівчина оминала його. Але все таки далася йому підпурити і пішла з ним над ріку, бо він нібито йшов до її брата, щоб побудував йому стодолу, — а брат мешкав недалеко ріки. Привівши її над глибину, трутив її несподівано в ріку і вона втопилась. Тепер суд присяжних в Чорткові засудив його на 10 літ криміналу. І от позбавив віку дівчини, а тепер буде гнити в криміналі той безбожний розбишака, якому ще мамине молоко не засхло добре під носом.

РЕКОРДОВА ПЛАВБА ЧОВНОМ.

Київські часописи доносять, що відома українська спортсменка, інструкторка спорту при Київській Окружній Раді Фізичної Культури Тамара Шушерина, виїхавши з Києва звичайним рибальським човном, доїхала до Феодозії. Рибальським човном переплила вона Дніпрові пороги. Після подорожі Дніпром Шушерина виїхала на море, не маючи ні компаса ні мапи. Тут захопила відважну нашу спортсменку велика буря, що кидала човном по розбурханому морі коло півтори доби. Від Севастополя до Ялти плила Шушерина один день. Тепер виїхала вона з Феодосії ровером до Ленінграду, де поступить у морську технічну школу.

В ЛИТВІ ДИКТАТУРА

РИҐА, Латвія, 17. грудня. — В Ковні, столиці Литви, наступив цілком несподівано о год. 3-ій над раном військовий переворот. Військові заговірники обступили державні будинки та приарештували президента републики д-ра Ґриніюса і тих міністрів, яких їм вдалося припапати. На чолі заговору стоїть бувший президент Антін Сметона.

Всяка комунікація з заграницею була якийсь час перервана. По кількох годинах прийшла відомість до Риги, що все відбулося в спокою і без проливу крови.

Антін Сметона, який став тепер диктатором Литви, має 48 літ і є адвокатом по фаху. Він був першим литовським президентом. На протязі 20 літ він боровся проти Росії, обороняючи литовську независимість.

Переворот, як подають, зроблено по тій причині, щоби відорвати Литву від московського большевицького впливу, якому аж надто мав піддавати себе дотеперішний литовський премієр Слезевічюс. Сметона предбачував це ще в тім часі, коли аліянти признавали Вільно Польщі. Він тоді переконував їх, що рішення Ради Амбасадорів кине Литву в обійми Москви. А це дійсно сталося.

Хоч переворот перейшов спокійно, то на тім ще не конець. Війська, які остали вірні урядови, сконцентрувалися в найсильнійшім форті і візвали зворохоблених, щоби до 6 годин піддалися, в противному разі прийде до боротьби.

Комуністи пробували зробити контрреволюцію, але їм це не вдалося.

Польща добачує в тім перевороті большевицько-німецьку інтриґу, звернену проти Польщі. Тому готується поспішно до евентуальної оборони Вільна.

КАЖУТЬ, ЩО МІКАДО ПОМЕР

ЛОНДОН, 17. грудня. — Півурядова інформація стверджує, що японський цісар помер. Днивне те, що японська амбасада, ні другий син мікада, який живе в Лондоні, не одержали ніяких повідомлень що до стану здоровля мікада, кромі сего, що цілий кабінет міністрів і цісарська родина зібралися біля умираючого мікада. Норска, яка доглядала цісаря, перетяла собі з жалю горло, а один з урядників пополнив гаракірі. Кажуть, що це звичайний обяв при смерти мікада. Надіються таких більше.

ХВАЛИТЬ ҐАЛЯНТНУ АМЕРИКАНСЬКУ МАРИНАРКУ.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Фільмовий актор Ернс Торренс переслав листа з подякою до команданта американської воєнної фльоти за те, що вона вирятувала життя його старої матери, яка тяжко захорувала на повнім мори і потребувала негайно переведення операції. З корабля „Президент Гардінґ", яким їхала старушка, вислано радіо-депешу з просьбою о лікарську поміч. Депешу одержав адмірал Джексон, командант американської фльоти на Пасифіку і вислав негайно найскоршим кружляком двох лікарів, дві норски і всі прибори до операції. Лікарі наспіли в час, перевели операцію і вратували умираючу.

РАДІО В ФІНЛЯНДСЬКІМ СОЙМІ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 17. грудня. — Фінляндські посли були в добрім клопоті, коли їх повідомили, що їх бесідам прислухується цілий край, а тим самим і їх виборці, бо в соймі поміщено радіо, яке передає їх промови. Один з них говорив про торговлю шинками і солониною. Мова його була надто довга. А коли він її продовжав, дістав телефонічне повідомлення зі свого о 100 миль віддаленого виборчого округа що, коли її зараз не закінчить, то прийде амінь його посольській карієрі. Це вже промовило до переконання бесідника, який промову вврвав.

НІМЕЦЬКИЙ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

БЕРЛІН, 17. грудня. — Виступ провідника соціялістів Шайдемана проти міністра війни мав той наслідок, що цілий кабінет не дістав вотум довіря. За урядом заявилося 171 голосів, проти було 249.

Канцлер Маркс удався сейчас до президента Гінденбурга та подав резиґнацію цілого кабінету. Президент резиґнацію приняв і просив уряд виконувати обовязки до нового вибору, який наступить десь в половині січня. Парлямент зістав відрочений з нагоди свят до 19. січня.

Причиною упадку уряду був міністер війни Ґеслер, який секретно формував армію і спроваджував оружя. Думають, що президент покличе на канцлера д-ра Лютра, того самого, якого повалено в маю. Головно буде розходитися при установленню нового кабінету о особу Ґеслера. Він був в десятьох кабінетах міністрів. По кождім перевороті вибирали його наново міністром війни. Не знати, що з ним тепер станеться, бо через него впав кабінет.

ЧИЯ ФЛЬОТА ПОВИННА ДІСТАТИ НАГОРОДУ НОБЛЯ.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Лорд Вилієм Бріджмен, перший адмірал британської фльоти, заявив, що британська адміралія повинна одержати покоєву нагороду Нобля, бо ніяка фльота так не розоружила себе, як британська. Вона одна виконала точно всі зобовязання, які наложила на неї вашинґтонська конференція розоруження на морі.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛИШ ТОЙ ПОБІДЖАЄ, ХТО ПРАВДОЮ ВОЮЄ

Случився недавно серед наших дописувателів такий случай. В одній місцевости священик розвів живу аґітацію, що „хлопови" до боги й шуфлі, а не до книжки; що „хлоп" має на церкву платити, а до заряду йому засі; що правити церквою мають лишень „покликані люди"; і т. д. Сі проповіди так заголюкали громадян, що вони покорилися священикови як стадо волів покоряється пастухови. Лишень один чоловік найшовся в громаді, який мав відвагу написати до ґазети про сю „діяльність". Однак і він не подав свого імени. Коли редакція йому звернула увагу, що без імени не можна такої дописи дати, то сей дописуватель видав десятку на те, щоби приїхати до редакції та просити, щоби й дописи не подавала, як не можна його імени затаїти.

В другій місцевости за намовою священика, епископського прислужника, голова одного товариства поробив ріжні інтриґи проти ювилею Франка. Один член товариства написав про се до ґазети. Урядники товариства запротестували проти правдивости дописи, але рівночасно двох урядників написало до редакції, щоби сього спростовання не містити, бо вони свідомо заперечили правду, для милих очий голови.

В ще инчій місцевости, один дописуватель, не злюбивши собі чомусь священика, пише в ґазету на сього священика цілий ряд закидів, які опісля показуються неправдивими.

Ось так бачимо тут два роди явищ, які нібито противні, але зі собою тісно звязані. З одного боку люди бояться виступити з правдою перед цілим світом явно-славно, зі своїм іменем. З другого, посварившися вже з кимсь, не держаться границь правди, але „сиплють" свому противникови, немовби від язика податку не платилося. Хоча сих явищ у нас не богато, все таки їх треба підняти публично, щоби вони не розгніздилися ширше.

Оба сі явища — се погорда до правди. Одні бояться з нею виступити, щоби не наразитися, другі, наразивши собі вже когось, хочуть пімститися, без огляду на правду. Оба явища — признака боягуза. Оба явища негідні свідомого горожанина. Свідомий горожанин виступить за правду, не дивлячися на те, що він може наразити собі ласку якогось „пана". Він виступить зі закидом, коли громадянська робота не йде як слід. Однак він не надужие свого виступу, щоби сказати неправду. Навіть на свого противника він не скаже неправди.

Свідомий громадянин бореться проти неправди відважно й мужно, беручи на себе всі наслідки такої боротьби. Однак рівночасно він і проти свого противника не вжие неправди. Він навіть свому приятелеви скаже правду, він навіть проти противника не понижиться до брехні.

Корчинський Іван.

ВРАЖІННЯ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

На днях стрінувся я з одним, з міста Б., добрим моїм знайомим, який довший час перебував на Україні й мав нагоду добре пізнати тамошнє життя-буття. Не могучи дальше знести моральних тортур з сторони ДУП., мусів покинути Україну й вернути назад в нашу Галилею. Цей жеж товариш й поділився з мною своїми вражіннями, які я, не додаючи нічого, передаю шановним читачам. І. К.

Кожний, що нелеґально проходить кордон, мусить бути обережним перед місцевим населенням по тамтому боці кордону і то обережним більш навіть, чим перед прикордонною сторожею. Тамошнє населення тепер сильно здеморалізоване. Кождого еміґранта, що трохи приличніще одітий, уважає воно за багача, з якого можна поживитись. Бувають теж нерідко случаї, що тамошні селяне підступно убивають нещасних утікачів з Галичини, щоби поживитися їхнім добром.

Ще перед кордоном порадили мені — оповідає товариш С. — щоби я не йшов з валізкою, а щоб свої річи перебрав до звичайного мішка, бо валізки впадають дуже в вічі селянам. Щасливо пройшов я кордон. Мене не спіймали. Тих, яких прикордонна радянська сторожа притримає, звичайно відсилають до Гукова, де міститься осередочне місце всіх прикордонних станиць. Тут перетримує Радвлада найвище 7 днів й по списанню протоколу передає польській сторожі. Довше, цебто місяцями, (як то робить польська влада), Радвлада не держить, як рівнож не бє й не знущається над притриманими.

Камянець Подільський. Липневий день. Неділя. Скрізь повно пороху. В очі впадає зразу загальний бруд й нечистота. Камяниці не відновлені, знищені, брудні. Стіни облупані. Камяниці гірше тепер виглядають як за часів Директорії. При шляху повно ріжних страґанів (будок, лавок) з мясом, набілом і иншими товарами та річами. Все в неладі, в порохах і бруді, ненакрите. На базарі повно фір. Навіть на хідниках стоять фіри. Сам жеж базар нечистий, незамітаний. Повно на ньому ріжного рода відпадків і паперу.

Перейшовши кордон, обминув я Оринін, бо тут увихається багато агентів з Д. П. У. (бувша Чека). Я наняв собі підводу, якою мав заїхати до Камянця Подільського. Селянинові заплатив я 5 карбованців (2½ дол. — 22 зол.) за 18 верстов. Сам ізвощик-селянин зробив на мене пригноблююче вражіння. Погано одітий. Пара його конят миршава. По дорозі показує мені своє поле з кукурузою і збіжжам. Має його досить. Моє здивування ще більшає. На запит — чомуж він так погано одягнутий, хоча має стільки поля — одвічає, що їх — цебто сільські продукти Жидова забирає майже за дурно, а за всі инші фабричні товарі каже собі дуже дорого платити. „А зрештою — говорить селянин — нам селянам в Росії все жилось зле й ніколи нам добра не діждатися". (Наводжу його власні слова. Цікаве те, що селяне не уважають теперішню владу російською, чужою, а не своєю — українською). По дорозі стрічаю досить богато селян таких же зле одітих й обідраних, як і мій візник. Всі пригноблені. У їх очах якась злоба, невдоволення; видно, що у них не гаразд.

Немає тут жадних комісій, які стояли би на сторожі ґіґієни та чистоти, а влада цими справами зовсім не клопочеться. Міщане і вся т. зв. інтеліґенція убрана дуже мізерно. Всі ходять в крашених полотняних або неркалевих штанцях, в таких же „рубашках" і в сандалах або чоботях. Подібно теж носяться й Жиди.

На нас Галичан зразу звернено увагу. Мій одяг видався їм люксусовим, а звичайна блюзка (робуча) уважалась парадною. Мені порадили відразу гарненько підголитися, щоби не звертати загальної уваги подорожніх — еміґрантів. Нехай думають, що я приїхав з Києва. Бачив я теж один чудернацький одяг. Вулицею проходжався з елеґантною дамою панок — Жидок. Мав на собі джокейську блюзку, такуж шапку, на ногах чоботи.

Женщини вбираються вже о много краще, навіть після останніх мод, люксусово. Звичайно богаті Жидівки, бо наших на такі речі не стати. Жидівки підмальовують собі уста, часто-густо аж до пересади пудруються і уживають навіть дуже дорогих перфум. Говорять між собою по російськи. Взагалі в Камянці чути більше російську мову. Розсадниками (і то головними!) російщини являються тутже Жиди, яких в місті цілі хмари. Шильди й написи переважають російські, звичайно на приватних підприємствах й установах, які знаходяться в жидівських руках. Написи на державних установах і кооперативах всі українські. Взагалі в Камянці більшість крамниць полишилась ще досіль в приватних (жидівських) руках. Вистави в крамницях дуже скупі. Лучається, що неодна ґалянтерійна чи тим подібна крамниця має магато товару, та це все дрантя — краєвий виріб. Краєві вироби є дуже плохенькі. Заграничних товарів майже не впускає влада до краю, а якщо й позводить ввезти, так обкладає його величезним цлом. Таке безграничне цло вакладається на книжки, календарі і т. п. друки.

На місті запримічую цілі юрби хлопчиків літ 8—14. Майже нагі, у драних сорочечках, буває що й цілком нагі, вганяють по місті, та обкрадають кожного, хто тільки перед ними не стережеться. Як пізніще виявилося, ті юрби хлопчиків — це безпритульні діти, які являються на Україні звичайним явищем і є страшною язвою для місцевого населення. Порядку в місті береже т. зв. міліція. Робить вона теж немиле вражіння на чужинця. Погано одіта. В літі носили білі полотняні рубашки, чорні сподні „ґаліфе", чоботи, червону шапку на голові, револьвер при боці. В службі мають вони ще анґлійські палочки, без яких добре моглиби обійтися. Тих палочок нігде не вживають, бо міліціонерам бити когонебудь строго заборонено. Підчас суперечки з хуліґанами, часто-густо міліціонера здорово нагаратають або подряпають по лиці. Він жеж не може уживати ані револьвера, ані палочки й тому все є безрадний з хуліґанами й безпритульними. Запровадженню ладу в місті стоїть на перепоні сама таки суспільність, громадяне. Безпритульного, якого міліціонер приловить на крадіжі, населення само вириває з рук міліціонера й пускає на волю. Взагалі тутешнє населення розуміє слово „свободу" так, що йому все вільно робити. Через це нарід не робить собі нічого з міліціонера, який не має тут жадної сили, чи поваги. Служба це погана, бо небезпечна й відвічальна, а в додатку ще зле оплачувана. Міліціонер дістає в місяць 30 карбованців. Міліціонери говорять між собою по українськи. Між ними богато Галичан, які тут давніще залишилися. Взагалі в Камянці багато стрічається Галичан, які осталися тут ще після визвольної війни. Всім тим, що пробралися з Галичини туди, не дозволяють оставатись в прикордонній полосі, а навіть й на Україні їм тяжко дістати місце, якщо не мають знайомих. До всіх таких радянська влада ставиться дуже неприхильно.

(Дб.).

ДО ВП. П. УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА.

Отсим пригадується всім Вп. п. Урядникам місцевих відділів, що місяць грудень є послідним в тім році і сего місяця слідують річні замкнення за цілий 1926 р. Тому то отсим проситься передівсім всіх тих місцевих урядників, що всегда спізняються із висилкою рахунків та звітів, щоби хоч раз в рік поспішились о три дні і прислали свої належитости враз із прочими відділами У. Н. С., не пізнійше як 27-го грудня с. р.

Рахунки і виказм вислано кождому відділови 7-го грудня і всі посилки повинні бути в руках місцевих урядників. В случаю, якби котрий відділ не отримав посилки, прошу сейчас повідомити головну канцелярію, а не ждати аж до кінця місяця.

З нинішним днем, 17-го грудня, скінчилась висилка календарів до всіх відділів У. Н. С. Належитість за календарі є вчислена в рухунках враз із прочими оплатами місячних вкладок і рахунок має бути заплачений в цілости, щоби можна виплатити адміністрації „Свободи" кошти видання календаря. Висилка кождої посилки була проголошена в „Свободі" і обовязком місцевих пп. секретарів допильнувати, щоби ані одна посилка не пропала. Всі ті, що мають почтову баксу, нехай зрозуміють, що до такої бакси пакунок не зміститься, тому нехай спитають урядника почтового про пакунок. Не одержання посилки, треба реклямувати сейчас, а не ждати цілими тижнями. Всі члени нові і приняті на ново в слідуючих двох місяцях, мають право зажадати календарів по ціні 30 ц. за примірник. Замовлення враз із належитостю можна вислати впрост до „Свободи".

Всім відділам вислано новий адресар до виповнення, тому обовязком кождого секретаря є сейчас по виборах такий виповнити і прислати до канцелярії У. Н. С. Такий адресар має бути присланий раз в рік без ріжниці, чи є зміна в уряді або ні. Ще раз проситься, щоби всі належитости за рік 1926 були заплачені, щоби не перетягати довгів на слідуючий рік.

Р. Слободян, фін. секр.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(58)

Після сего убийства, Іван в мрачній розпуці скликавши Думу, заявив, що хоче іти в монастир, і приказав приступити до вибору нового царя. Подаючись однакож настійчивим просьбам бояр, він згодився остатися на престолі і вдоволився одною покутою і богатими дарами до церков; та не удовзі опісля почалися знову убийства. Так заслав він на смерть 2300 людей за те, що здали вони ворогам ріжні кріпости, хоть сам Баторій дивувався їх мужности.

Тратячи свої посілости одну за одною, тиснений зі всіх боків ворогами, видячи внутрішний розстрій держави, Іван був тяжко пораженний в своїй гордости, і те пригноблююче чувство відбилось на його рухах і поверховности. Він став недбалий в одежи, високий стан його зігнувся, очи померкли, нижня щока обвисла, як у старика і тільки в присутности других він змагався, гордо випрямлявся і недовірчиво смотрів на зібраних, чи хто не завважає в нім упадку духа. В такі хвилі він був ще страшніший, ніж за днів свого поводження. Ніколи ще Москва не находилась під таким гнетом тоски і боязни.

В сей прикрий час несподівана вість наспіла від крайного сходу, підняла всі серця і перемінила загальне горе в радість.

З над далеких берегів Ками прибули в Москву знатні купці Строгонови, свояки того самого гостя, що вилічив Годунова. Вони мали від царя даровані грамоти на пусті місця землі Пермської і жили на сих землях удільними князями, независимо від пермських намістників, з своєю дружиною, при одиноким услівю хоронити границі від диких сибірських народів, недавних і сумнівних данників Московського царства. Непокоєні в своїх деревляних твердинях від хана Кучума, вони рішились рушити за Каменний-Пояс і самі напасти на неприятельську землю. Для певнійшого виконання сего замислу, вони звернулися до кількох розбійничих, або як вони себе називали, козацьких атаманів, котрі за той час з своїми шайками опустошали береги Волги і Дону. Головнійшими з проміж них були Єрмак Тимофіїв і Іван Кольцо, знакомий нам Ваньо Перстінь, засуджений колись-то на смерть, але вимкнувшийся в чудесний спосіб від царських стрільців і довгий час пропадавший без вісти. Діставши від Строгонових дари грамоту, котрою вони призивались на славне і чесне діло, Єрмак і Кольцо, з трема иншими атаманами, підняли хоругов на Волзі, зібрали з бездомного гільтайства дружину і явилися на поклін Строгонових. Сорок байдаків наповнено зараз запасами і збруєю і невеличка дружина під проводом Єрмака, відслухавши молебень, поплила з веселими піснями горі рікою Чусовою до диких гір Уральських. Розбиваючи всюди ворожі племена, переносячи байдаки з ріки в ріку, вони дібрались до берегів Іртиша де розбили і полонили головного сибірського воєводу Маметкула, і заволоділи містом Сиберею, на високім і стрімкім обриві Іртиша. Не вдоволяючись сим завойованнем, Єрмак пійшов дальше, покорив цілий край до Оби, і приневолив побіджені народи цілувати свою кроваву шаблю во імя Івана Василевича, царя всеї Росії. Тепер аж дав він знати о своїх подвигах Строгоновим, і післав рівночасно улюбленого свого атамана Івана Кольцо в Москву бити чолом великому государеви і поздоровити його з новим царством.

З тою-то радісною вістею Строгонови приїхали до Івана, і необавки після них наспіло Єрмакове посольство.

Радість в місті була не до описання. У всіх церквах служили молебні, всі дзвони дзвонили як на великдень. Цар уголстивши і обдарувавши Строгонових, назначив урочисте принятте Івану Кольцу.

В найбільшій кремлівській світлици, окружений всім блеском царської величи, Іван Василевич сидів на престолі в Мономаховій шапці, в золотій рясі, украшеній образами і дорогим камінєм. Правобіч него стояв царевич Федір, лівобіч Борис Годунов. Довкола престола і біля дверей були розміщені ринди,*) в білих атласових кафтанах, шитих сріблом, з узористими топорами на плечах. Ціла велика світлиця була битком набита князями і боярами.

Очунявши від доброї новини привезоної Строгоновими, Іван смотрів не так вже мрачно і на устах його появлялась навіть усмішка, коли він звертався до Годунова з якою заміткою. Але лице його сильно постаріло, морщки стали глубші, на голові лишилось мало волосся, а з бороди воно зовсім вилізло.

Борис Федорович за послідні роки пійшов бистро в гору. Він став шурином царевича Федора, за котрого вийшла сестра його Ірина, і займав тепер видне становище конюшого боярина. Розказували навіть, що цар Іван Василевич, хотячи показати, як вельми Годунов і невістка близькі його серцю, підняв раз три пальці в гору і сказав дотикаючись до них другою рукою:

„Се Федір, се Ірина, се Борис; і як руці моїй був би однаковий біль, котрий із сих пальців від неї-б ні відсікли, так рівно тяжко було би мойому серцю лишитися одного із трех возлюблених діток моїх".

Така незвичайна ласка не зродила в Годунові ні гордости ні високомірности. Він був по давному скромний, привітливий до кождого, повздержаний в словах і тілько його поведеннє набрало єще більше статку і сеї спокійної поваги, які відповідали його високому становищу.

Однак не без кривди для своєї моральної стійности достиг Годунов такого впливу і таких почестей. Не завсігди удавалось його гнучкій вдачі відхилити себе від учинків неодобрених його совістею. Так він, видячи в Малюті надто сильного соперника і стративши надію понизити його в очах Івана, увійшов з ним в тісну звязь і, щоби звязати сильнійше їх спільні вигоди, оженився з його дочкою. Двайцять літ проведених у престола такого царя, як Іван Грозний, не могли перейти даром Борису Федоровичеви і вже доконався в нім той сумний переворот, що по гадці сучасників повернув в проступника чоловіка, обдареного з природи як найкрасшими прикметами.

Дивлячись на царевича Федора, годі було повздержатись від мисли, що слабі ті руки, котрим по смерти Івана належало піддержувати державу. Найменшого виразу ні духової ні душевної сили не зраджувало його лице добродушне але без життя. Він був вже два роки жонатий, але його вираз лиця остався дитинячим. Ростом він був малий, строєм тіла дряхлий, з лицем блідим і немовби опухлим. Притім він безнастанно усміхався і смотрів несміло і лячно. Не даром ходили поголоски, що цар, жалуючи за старшим сином, говорив часами до Федора: „Паламарем би тобі родитись, Федю, а не царевичем!"

„Але Бог милосердний", думали многі: „хоч царевич слабий, добре, що не вдався ні в батька ні в старшого брата! — А помагати йому буде шурик його Борис Федорович. Сей не дасть вже упасти государству!"

Шипіт, роздававшийся в двірци межи прислугою, перервали напрасно звуки труб і гук дзвонів. В світлицю увійшли, попереджені шістьма стольниками, посли Єрмака, а за ними Максим і Микита Строгонови з своїм стрийком Семеном. За ними несено дорогі кожухи, всякі дивні предмети і велику силу незвичайної і ще невиданої збруї.

Іван Кольцо, увійшовши на чолі посольства, був чоловік літ під пятьдесять, середного росту, кріпко зложений, з бистрими пройма̀ючими очима, з чорною густою, але короткою бородою, спорошеною з легка сивизною.

— Великий государю! — сказав він наблизившися до ступнів престола: — козацький твій атаман Єрмак Тимофієв, разом зі всіма твоїми опальними волжськими козаками, осудженими твоєю царською милостю на смерть, старались відслужити свої провини і бють тобі чолом новим царством. Зволи прилучити, великий государю, до завойованих тобою царств Казанського і Астраханського ще і те Сибірське на віки вічні, доки Всевишній зволить стояти міру!

І виговоривши свою коротку бесіду, Кольцо з своїми товаришами стали на-вколішки і приклонили голови до землі.

— Встаньте, добрі слуги мої! — сказав Іван. — Хто старе поминає, най йому око випаде, і давна опала нехай перемініться в ласку. Підійди сюди Іване!

І цар протягнув до него руку, а Кольцо піднявся з землі, і щоби не станути просто на вкрите багряницею підніжє престола, кинув на него уперш свою баранячу шапку, наступив на неї одною ногою, і низько поклонившись приложив уста свої до руки Івана, котрий обняв його і поцілував в голову.

— Дякую преблагій і пресущественній Тройци, — сказав цар, піднимаючи очи до неба: — бачу наді мною всемогучий промисел Божий, що в тій самій хвили, коли тиснуть мене вороги мої, і навіть близькі слуги мої з лютостею умишляють погубити мене, що в тій самій хвили всемилостивий Бог дарує мені верх і побіду над поганцями і славний приріст моїх держав!

І обводячи торжествуючим поглядом бояр, він додав з виразом грізьби:

— Аще Господь Бог за нас, никто же на ни! Імію́щіє уши слишати да слишать!

Але в ту саму хвилю він почув, що без потреби помрачує загальну радість, і обернувся до Кольца, змякчаючи ласкаво вираз очей:

— Як сподобалась тобі Москва? Чи бачив ти де такі палати і церкви? Та ба! ти бути може вже і передше тут бував?

Кольцо усміхнувся скромнолукавою усмішкою і білість його зубів немовби освітила його смагляве обгоріле лице.

(Дальше буде).

*) Ринда — прибічний стражник, трабант.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩО ТО БУДЕ ЗІ ЗІЗДОМ.

З ким тепер не зійдуся, з ким не зачну розмову, то про щоб не говорити, все таки беседа зійде на той зїзд, що то його скликують на 29. грудня до Филаделфії в церковно-народних справах. І питають одні других: А то цікаво знати, хто прийде, а то варта знати хто возьме верх: правда чи хрунівство?

Та вже хоч то добре, що люде нашу справою заінтересувалися. Найбільше їх обходить те, чи Рим забере епископа Богачевського з Америки чи ні, бо ніхто не вірить в те, щоби епископ уступив по доброй волі. Але наші люди кажуть, що на зїзді повинні добре ту справу розважити. Нас же тут в Америці не обовязує ніякий конкордат. Нам ніхто не може накидувати епископа, який нам нелюбий. Американське правительство до таких справ не мішається, кожда громада має загарантовану конституцією свободу віри і право рядитися по свому. Ніхто не може нас змусити держати такого епископа, якого ми не хочемо у себе мати. На милування нема силування. Це треба памятати.

Люди кажуть далі, що на такім зїзді можуть Українці-католики ухвалити, як схочуть і будуть вважати за відповідне, що вони не узнають ніяких зарядженъ епископа Богачевського, не будуть платити більше катедратика, ані жадних драчок, ним наложених. Вони можуть заявити, що нам з епископом Богачевським не по дорозі, вони можуть ухвалити, що не дозволять усунути ніякого священика, що стоїть з народом, що будуть удержувати тільки тих священиків і епископів, що народови вірно служать.

Зїзд може ухвалити, що ми узнаємо епископа Богачевського за неіснуючого для нас, хоч віри не зміняємо. Бо ми стоїмо далі в тій самій церковній організації, а хочемо тільки председу „сченчувати". Люди кажуть, що коли ми жили через 8 літ без епископа і не пропали, то не помремо, коли не стане між нами д-ра Богачевського. За прапертии, які хоче епископ забрати, нема чого боятися, бо церква не в прапертах а в людях. Піде церква на ліцитацію, то люде її самі відкуплять, а до того, як бачимо, то й прапертии не так легко забрати, коли нарід їх боронить.

Як бачимо, буде над чим радити на тім зїзді. Американські Українці - католики покажуть отсе вперве, що вони не заголюкані „святки" старокраєві, а свідомі громадяне, які знають свої права в церкві і вміють до них доходити.

Делегат.

ЧИ МОЖНА ТАКЕ ТЕРПІТИ.

Честерські Українці католики хотіли скликати збори, щоби піти слідом за другими громадами і вибрати делегатів на конгрес до Филаделфії. Тому попросили священика, щоби заголосив збори та попросив парохіян, щоби зійшлися до парохіяльної галі на наради і збори.

Наш парох о. Вашишин виголосив в церкві, що галі не відступить, бо він не знає про ніякий церковний конгрес, а колиб хто важився відчинити галю без його відома, він покличе полицію і приарештує того човіка. Так то наш панотець гарно заповів мітінг. Та в нас люде свідомі. Знають, що Америка то не Польща, що тут шанують право. Тому не лякалися ми погроз ні арешту, а зійшлися до галі всі ті, в котрих серцях залишилися правдива любов до свого народа і до своєї церкви. Було декілька таких, що не прийшли, але таке буває всюди. Це були вимкки, бо загал явився на галі.

Збори мав відчинити парохіяльний предсідатель гр. В. Крайник, якому о. Вашишин заборонив брати участь в нарадах. Двох громадян удалося до гр. Крайника і візвали його, щоби явився на галі. Він заявив, що о. Вашишин заборонив йому відчинити збори. Але люди його поспитали: Хто вас вибирав до уряду, о. Вашишин чи нарід? — та заявили, що коли він не отворить, то збори переведуть без него.

Гр. Крайник прийшов на галю і заявив, що він піде з народом, одначе не хоче себе наразити на те, щоби його виводила полиція з галі. Але присутні успокоїли гр. Крайника і заявили, що йому певно нічого не станеться, коли буде держати з громадою, а біда буде тільки тоді, коли піде за рутенським епископом.

Гр. Крайник відчинив збори і покликав на секретарів М. Мороза і Т. Левчишина. Він пояснив ціль зборів і зарядив вибір делегатів на церковний зїзд до Филаделфії. Вибрано трох делегатів: І. Ликуша, И. Брингіневича і І. Чопика.

Вибрав їх нарід і висилає до Филаделфії з горячим желанням:

Їдьте, Браття, на Конгрес і радьте з другими нашими братами спільно над добром нашого народа і над добром нашої церкви. Радьте над тим, щоби вже раз покінчити у нас з рутенським баламутвом, щоби нас не страшили епископи і їх прибічники процесами і полицією, щоби не замикали перед нами наших галь і наших церков, які ми побудували своїм трудом і коштом. Їдьте і зробіть з тим якийсь лад, бо цего вже довше нарід терпіти не може. Їдьте і заявіть славно і явно, що нічо не може звести наш нарід з правдивої дороги, що доля наша в наших власних руках.

Йосиф Мороз, з Честер, Па.

ПОКУСАВ ПСА.

НЮ ЙОРК, 16. грудня. — Свого часу, коли якогось редактора спитали, що се новинка, він заявив: Коли пес покусає людину, се не новинка, але коли людина покусає пса, се новинка. Богато людям се моглоби видаватися неможливим, а тимчасом до одного суду в сьому місті пізвало місцеве товариство для боротьби проти знущання над звірятами якогось Луиса Річчіо, якому вово закидує, що він відкусив власному собаці хвіст, щоби її прикрасити в сей спосіб. Обжалований боронився тим, що він не знав, що в сей спосіб не вільно прикрашувати собак. Судя казав, що він видасть вирок пізнійше.

ЯК „ХЛІБОЇДИ" ЗАРОБЛЯЮТЬ НА ХЛІБ.

Краківський „Ілюстровани Курер Цодзенни" приносить таку новинку: „В році 1925 руський посол з партії хліборобів Емиль Залуцький обіцяв 8 селянам із села Товмачика та Королівки, коломийського повіту, що виробить їм векслеву позичку в державнім земельнім банку. Селяне підписали у нотаря векслі на 1,750 зол., але грошей довго не було. Виявилось, що пан посол дістав гроші для селян та в речинці векслів не заплатив, так, що банк запротестував векслі і вніс проти селян скаргу з екзекуцією. Пошкодовані внесли до львівського суду рекурс". Тепер уже ті, що наївно вірили „послові" Залуцькому, будуть знати, з ким мають до діла.

СІЛЬСЬКІ ВІДГУКИ.

3 місяці вязниці дістали два парубки, за те, що силоміць відрізали якомусь Жидови бороду. Справа, яку розбирав суд, належить ще... до листопадових днів 1918 р. — У селі Руданцях, жовківського повіту, війт Миронович справляв весілля; між гістьми счинилась буча і одного з них убили рушницею, а двох ранили. — 10 місяців вязниці дістала селянка із Глухович, жидачівського повіту, Кумнецька, за те, що переховувала предмети з грабіжей свого сина, засудженого у свій час військовим судом.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дальша діяльність Церковно-Народного Комітету в Филаделфії, Па.

Комітет відбув дальші наради дня 2. грудня 1926, на котрих вислухано справоздання делегатів до Вашингтону та звіту в справі скликання Конгресу, котрий має відбутися в Филаделфії дня 29 грудня 1926 в гали Тов. Амер. Укр. Горожан, 849 Норт Френклин ул.

Справоздання зістали приняті. Кількох комітетових звернули увагу на „пастирський лист" виданий еп. Богачевським а прочитаний о. Пиком в катедральній церкві дня 5 грудня с. р.

Лист звучить як слідує:

„Подається до відома, що хтоби з парохіян важив ся виступати проти Найсвятійшого Отця Папи Римського і проти его тут. Епископів та священиків, котрих він настановляє, на своїх мітінгах і зборах в церковних справах, то на донесене людей до уряду парохіяльного, ті парохіяне перестануть бути парохіянами і не будуть мати жадної услуги в нашій церкві ані родинної, ані слюбної, а на випадок смерти не будуть поховани на нашім католицьким цвинтари".

Як нам парохіяне доносять, наше священство, а властиво еякі прислужники епископа страшать парохіян, що шкода їх грошей на процес, бо сей процес буде коштувати около $40.000 і буде тягнутися понад 6 літ, та що відтак тростіси накажуть на парохіян великі парохіяльні оплати.

Такі і тим подібні поголоски пускається хиба тільки на те, щоби нас знеохотити до боротьби о свої права. Тому ми підписані іменем Комітету просимо парохіян, щоби не звертали уваги на того рода балачки, бо нема в світі а тимбільше в Америці такого права, щоби нарід за свої гроші не мав жадного голосу. А нам якраз ходить тільки о той голос, бож ні наш Комітет ані ніхто з парохіян не виступає ані проти Папи ані проти Епископів ані проти священства як таких, а тільки проти політиці еп. Богачевського, проти його роботи, яка церкву і наш нарід розбиває.

За Комітет:
М. Коцюк, предсідатель;
М. Дармограй, секретар.

ЧЕСТЕР, ПА.

На дохід Сиротинця.

Місцеві відділи У. Н. Союза запросили групу филаделфійських аматорів під проводом п. А. Рибакової, щоби відограли прекрасну штуку п. Рибакової яку вже відограно в Филаделфії, а в якій представлена нещасна доля сироти.

Виступали слідуючі: М. Рибак, А. Рибакова, А. Кушина, Г. Диновська, І. Кіцак, С. Бучій, Сл. Крамар, К. Шмандова.

Всім шановним акторам належиться найсердечніша подяка, що не жалували труду на таку благородну ціль. Комітет товариств певний, що не представлене пригорне до Союза богато нових членів.

Публики було повно. З тикетів було приходу $104.35. На салі зібрали п. С. Сальо і А. Ґалац дрібними жертвами $15.45. Разом зібрано $119.80. Чистий дохід, призначений на Сиротинець У. Н. Союза.

Комітет.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

В. Кедровський.

ПОЕМА ІВАНА ФРАНКА „МОЙСЕЙ"

Іван Франко це такий велікан, виданий українським народом на передодні свого воскресення з темряви, майже з небуття, ще десятиліття пройдуть, поки люде виступлюють його твори та зрозуміють всю їх геніяльність. Лише тоді постать Франка встане перед українським народом у всій її величности.

Уже тепер Іван Франко може бути поставлений на перше місце по Т. Шевченкові, якому він уступає місце лише по формі своїх поезій, а якого він перевисшає глибиною думки.

Поетичні твори Франка мають в собі не лише національні моменти. Вони часто зачіпають питання, які з покон віків хвилюють кращі світові уми. Охоплюють питання, які були і є темою найбільших світових майстрів слова. І тут Франкови належиться місце серед найбільших світових, поетів-філософів, як Байрон, Шекспір, Ґете.

Серед всіх численних його, часто дуже геніяльних, творів, найбільшою перлиною є поема „Мойсей". Я й хочу тут зробити її коротенький розбір.

Поему „Мойсей" Франко написав за одинацять літ до своєї смерти, в першій половині 1905. року, коли він був у повному розцвіті свого талану.

Присвята.

Починає поет поему присвятою її свойому народови, якій:

. . . замучений, розбитий,
Мов паралітик той на роздорожу,
Людським призирством ніби струпом вкритий!

Страждає й боліє душею поет за свій народ й тревожиться за будучину його:

Не вже по вік уділом буде твоїм
Укрита злість, облудлива покірність
Усякому, хто зрадою й розбоєм
Тебе скував і заприсяг на вірність?

Але поет вірить, що:

. . . Не самі сльози і зітхання
Тобі судились! Вірю в силу духа
І в день воскресний твойого повстання!

Жалкує й плаче поет, що нема в нього такої сили слова, щоби нею негайно пірвати український народ до бою.

Не нам тебе провадити до бою!,

а всеж таки:

. . . прийде час і ти огнистим видом
Засяєш у народів вольних колі,
Труснеш кавказ, впережешся Бескидом,
Покотиш Чорним морем гомін волі,
І глянеш, як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі.

От тому народови, в прийдешню славу і визволення якого він не сумнівався присвячує поет свою поему словами:

Твоїй будущині задаток слізми злитий,
Твойому ґенію мій скромний дар весільний.

Ця присвята зобовязує український нарід бути гідним дару. Хто з Українців цього дару не оцінив, до нього відносяться біблійні слова: „Не кидайте жемчугів поміж свиней". Кожен вміючий читати повинен не тільки прочитати, але мати у себе завжди цей твір, аби в часи важкі, в часи розпуки і смутку, шукати собі в ньому втіхи, і черпати звідти духові й моральні сили до життя, до боротьби. шого українського війска, Українського народу, присвятив свій твір збірному ґенієви українського народа. Ця присвята обовязує нас цікавитися і знати того „Мойсея", в якім Іван Франко змалював відношенне між українським народом а його вождами.

Вступ.

Вся поема поділена на двайцять глав (частин). Переспівуючи біблійне сказання про те, як Мойсей, жидівський пророк, вів свій нарід з єгипетської неволі в Богом обіцяну країну, Франко малює похід українського народу до його визволення.

Тяжкий був той шлях для жидівського народу, бо йому довелося сорок літ блукати по пустині, поки він дійшов до обітованої землі. Нераз охоплювала народ зневіра й розпука. Нераз жах і страх пробирався в його душу. Лише один пророк-вожд твердий, як криця, палкий в словах, як блискавка небесна, непереможний в своїй вірі вів свій нарід туди, куди лише він сам знав і привів його в землю, Богом обіцяну. Але сам він помер на межі тої землі, побачивши її лише з далеку, не ступивши на неї ногою, — покараний так Богом за те, що один онісенький раз він сам піддався зневірі.

Частина перша.

Сорок літ блукавши Мойсей
По Арабській пустині,
Наблизився з народом своїм
О межу к Палестині.

Але нарід навик уже до блукання і не спішить пройти той короткий вже лишок шляху. Народ ще не освідомив собі близького національного духового відродження. Пророк своїм зором уже бачить недалекі межі обіцяної землі; але нарід не має ще віри в недалекий кінець своїх страждань. Тому він спокійний, лінивий, не хоче почати нового життя.

За ті голі верхи перейти
Він охоти не чує.

Під подертими шатрами спить
Кочовисько ледаче,...

Так було з усяким народом, що терпів національну неволю. Так і український народ привик до своєї недолі, зледащів у боротьбі за своє визволення, збіднів і зголоднів. Поглянеш на такий народ в неволі, і тобі так і здається, що тут лише

. . . воли та осли їх гризуть
Осети та бодяче.

Нарід стратив віру в можливість кращої долі, в можливість свого визволення. І хоч кличуть його до боротьби, хоч обіцюють йому його вожди кращу долю, він не вірить,

Що чудовий обіцяний край,
Що смарагди й сафіри
Вже ось-ось за горою блестять.

Сорок літ уже їм говорив пророк про обіцяну країну, а до нього инші пророки, инші проводирі його кликали до боротьби вказували шлях визволення. Нарід їм не вірив. Він лишився пасивним. Зневірений він говорив:

„Набрехали пророки!
У пустині нам жить і вмирать!
Чогож ще ждать? І доки?"
І покинули ждать і бажать
І десь рваться в простори".

Такий був всякий нарід на передодні його пориву до визвольної боротьби. Таким був наш народ на передодні світової війни та революції. З причини довгої неволі та многих тяжких невдач український нарід, здавалося, вже зледачів.

У дрантивих наметах своїх
Весь Ізраїль дрімає.

Так здається всякому пророкови свого народа. Лише дітвора, молоде покоління ще має віру у визволення і нахил до боротьби за кращу долю свого народу. Тому воно

Дивні іграшки зводить:
То воює, мурує міста,
То городи городить.

І дивуються батьки, звідки їх дітвора всего цього навчилася в такій пустелі. В часи, здавалося, повного спокою вона в такій пустелі. В часи, здавалося, повного спокою вона десь набралася цих войовницьких забавок. Задумувалися старі:

„Чи пророцькі слова перейшли
В кров і душу дитині?"

Пророче око поета добре підмітило ті „забави", що українська молодь зводила в „Січах", які дали початки першого українського війска Українських Січових Стрільців, а пізніще цілі кадри смілих і відважних бойців української національної армії.

Частина друга.

Коли увесь народ ніби попав у прострацію: все немовби навколо спить, скорившись, здавалося, тяжкій долі своїй, лише один пророк не спить

І на крилах думок і журби
Поза гори літає.

І хоч:

Все, що мав у життю, він віддав
Для одної ідеї...
Як душа їх душі підіймавсь...
До найвисших, піднебесних висот...

Всеж тепер він:

. . . позабутий пророк,
Се дідусь слабосилий...

Нарід уже позабув його, старого, ослабшого, надломленого тяжкою боротьбою за свій нарід, боротьбою за піднесення духа того народа. Нарід не тільки позабув його, але й зневажає тепер та йде на поклик молодих нечесних авантурників, що служать виключно матеріялізмови, служать хвилевим задоволенням потреб тіла, нехтуючи дух. Ним керують тепер демаґоґи, Авірони і Датани.

Що їм до майбутньої кращої долі свого народу, що їм до ідей духового відродження, до майбутнього прекрасного вільного життя, коли:

Наші кози голодні!

На поклик пророка до походу, до боротьби, до упертої вого, кращого життя:

Наші коні не куті.

На поклик до бою за кращу долю свого краю, свого народа:

Там войовники люті.

На поклик пірватися до нового кращого життя:

Нам і тут не погано!

А коли загрозив їм пророк гнівом Божим, що не йдуть на поклик голосу Божого, то вони демаґоґією своєю підбурили народ зробити ухвалу, що ніхто не сміє говорити іменем Бога:

Хто до бунту посміє народ
Накликати, до зміни...
Той на пострах безумцям усім...
Най опльований буде всіма
І побитий камінням.

До такого страшного стану морального упадку і зневіри докочувався кожний поневолений народ. Докотився до таких глибин упадку й наш народ в поневоленню, не тільки політичнім, соціяльнім і культурнім, але й духовім.

Такий народ перестає вже розуміти своїх борців і часто опльовує своїх вождів, лицарів духа. Не перевелися в нас ще й досі Авірони й Датани.

Частина третя.

Щоденні життєві турботи, щоденні злидні, буденне життя, страх за своє животіння захопили і засмоктали страшною багнюкою увесь ізраїльський нарід. Забулись вищі ідеали життя, потреби духа. Він лише турбується за те, що

Щораз меньше в ягниць молока,...
Що навіть для ослиць не стає
Будякової паші!

Датон та Авірон своєю демаґоґією використовують низькі інстинкти свого народа і ще чорнійшими фарбами малюють все життя. Вони вже радять покинути свій нарід та йти в прийми до своїх сусідів:

Авірон радить край Мадіям,
А Датан іще далі.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць листопад 1926 р.

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Товариство ім. Згоди, від. 358 У. Н. С., в Клівленд, О.

Грацон Анна, Стахів Зофія, Бахаровська Юлія, Запоточна Анна, Павлик Марія, Галицька Катерина, Ділай Катерина, Федек Марія, Ламбор Юстина, Карас Анна, Гречковська Бронислава, Михно Зофія.

ЗЛУЧЕНІ ВІДДІЛИ:

Товариство „Вільні козаки міста Лякова", від. 143-тий з 68 членами і Тов. „Вільність в Америці", від. 172-ий з 32-ма членами, на підставі обопільної згоди і одноголосної ухвали членів обох відділів злучилися в одно товариство і відділ, який від тепер буде знаний як: Українське Запомогове Товариство „Дністер", від. 361-ий У. Н. Союза, в Ню Йорку, Н. Й.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 7. Бодиль Григорій, Бодиль Анна.
В. 9. Салак Теодор, Расевич Володимир, Ковальчук Лука, Пац Михайло.
В. 25. Сіроцький Дмитро.
В. 29. Мицяк Микола.
В. 31. Процак Ксеня.
В. 39. Югас Петро.
В. 44. Чуйко Агнес.
В. 51. Голіят Франко.
В. 58. Дяк Микола, Гатинюк Антін, Кнігиницький Володимир.
В. 59. Строгі Петро.
В. 65. Натребецька Марія.
В. 67. Москалюк Володимир.
В. 73. Педченко Кассян, Педченко Йосифа.
В. 78. Маційовський Володимир.
В. 81. Якілська Анна, Скуска Михайло, Куфер Зофія.
В. 85. Катришин Микола, Катришин Йосиф, Катришин Іван.
В. 86. Стевенський Семен.
В. 90. Лах Анна, Лах Катерина, Сидор Анна, Сидор Йосиф.
В. 94. Пяткович Павло.
В. 97. Остаф Юстина, Остаф Пелагія, Остаф Марія, Остаф Михайло.
В. 102. Труш Йосиф.
В. 104. Скіра Гринько.
В. 105. Мартич Анна.
В. 110. Чайковський Микола, Манастирський Семен.
В. 112. Хома Марія.
В. 113. Петула Петро, Хохла Стефан, Балабан Юрій.
В. 116. Стадник Михайло, Паславський М. Йосиф.
В. 124. Василов Петро, Майкович Михайло.
В. 128. Ходоровська Анна.
В. 147. Гринишин Кіндрат, Шабат Катерина, Бохна Теодор.
В. 152. Костів Петро.
В. 155. Чумер Іван.
В. 156. Муляр Микола, Парасюк Михайло, Трач Василь.
В. 175. Покорний Ілько, Трибілович Марія.
В. 178. Медвідь Микола.
В. 189. Грабарович Василь, Прокопчук Михайло.
В. 204. Кітай Василь.
В. 217. Яків Дмитро, Андрусів Йосиф, Бандура Петро, Василина Йосифа.
В. 229. Ролоф Андрій.
В. 230. Сетник Василь, Сетник Анастазія, Дубінський Іван, Дубінський Петро.
В. 237. Бартиш Анна, Хомин Ева.
В. 238. Давискиба Андрій.
В. 239. Паньків Іван.
В. 244. Кушвара Іван.
В. 266. Климків Михайло, Гулик Анна.
В. 273. Деревенчик Іван, Якоб Вас.
В. 275. Федейко Семен.
В. 277. Ткачик Михайло.
В. 280. Сінгалевич Пилип.
В. 283. Король Іван, Зелеховський Адам.
В. 292. Фіна Катерина.
В. 293. Томич Іван.
В. 295. Дреслер Анна, Венгринович Михайло.
В. 300. Спирко Ілько.
В. 303. Лехман Анастазія, Смоляк Зофія, Баран Вікторія.
В. 305. Вітюк Катерина.
В. 316. Білецька Настя.
В. 317. Кристов Наталія, Кристов Юрій.
В. 319. Маціборський Онуфрій, Микитин Василь, Претуляк Теодор.
В. 321. Янусевич Йосиф, Волчак Ігнатій.
В. 324. Солтанюк Нестор.
В. 342. Бубняк Анастазія, Олійник Іван.
В. 344. Радванський Михайло.
В. 359. Швець Матрона, Мирош Марія.
В. 361. Зборовський Іван, Швец Дмитро.
В. 364. Батюк Василь, Горчий Марія, Горчий Максим.
В. 371. Білас Анна, Кузів Василь.
В. 385. Кормило Юстина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 20. Чорний Дмитро.
В. 31. Васкевич Антін, Васкевич Михаліна, Бобеляк Петро.
В. 56. Ганчик Юрій.
В. 64. Ганьощин Михайло, Криловський Петро, Ништа Ілько.
В. 86. Білас Іван, Білас Анна.
В. 91. Надзяк Михайло, Галчак Петро.
В. 105. Полянський Йосиф, Полянська Анна.
В. 109. Новак Роман, Садловський Іван.
В. 113. Половський Іван, Рулик Іван, Мандзяк Тимко, Слумірей Теодор.
В. 121. Палівода Тимко.
В. 133. Петрик Іван.
В. 152. Маркевич Іван.
В. 170. Фурка Михайло.
В. 175. Гайдук Василь.
В. 177. Шевчук Іван, Шевчук Анастазія.
В. 183. Кузьмич Ілько.
В. 191. Марунчак Яків.
В. 196. Гавришко Михайло, Гавришко Марія.
В. 217. Базів Іван, Базів Стефан.
В. 218. Федок Іван, Вербюк Петро.
В. 221. Гриневецький Стефан.
В. 237. Житник Іван, Житник Марія, Лаврук Марія.
В. 252. Філіпов Йосиф.
В. 268. Громяк Петро.
В. 274. Синчишак Ілько.
В. 304. Гутник Петро, Бирва Іван, Гнажик Онуфрій.
В. 332. Медирак Лайош.
В. 336. Павук Атанас, Заремба Петро.
В. 356. Гудз Йосиф.
В. 367. Гринчук Олекса, Гринчук Павлина.
В. 396. Катриняк Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 2. Шултар Зофія.
В. 31. Процак Іван.
В. 39. Пуфкей Іван, Хомяк Анна, Сіканич Розалія, Мовчук Евдокія.
В. 58. Бернад Франц, Бернад Феська, Бернад Стах.
В. 94. Касій Анна.
В. 97. Шафран Іван, Шафран Анна, Ласів Сенько.
В. 105. Савчинський Прокіп, Савчинська Ева.
В. 121. Ґадз Олекса, Ґадз Юлія.
В. 150. Олексишин Яків.
В. 161. Вороновський Кароль.
В. 187. Ручинський Микола.
В. 204. Задорецький Петро.
В. 213. Возняк Петро.
В. 217. Стахів Петро, Стахів Вікторія.
В. 221. Курчак Йосиф.
В. 222. Зелень Казимир.
В. 276. Вуйцік Михайло.
В. 292. Куляга Одекса.
В. 316. Лисяк Ілько.
В. 337. Чорний Теодор.
В. 359. Янковська Теодозія, Творіщук Христина.
В. 361. Троян Василь, Троян Павлина.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Навроцький Іван.
В. 7. Роговська Олена, Бучер Андрій, Грициняк Стефан, Роговський Константин, Рифун Анна, Рифун Онуфрій.
В. 8. Цап Іван.
В. 11. Сологуб Стефан, Сологуб Марія.
В. 20. Баран Михайло, Кочан Андрій, Білоус Атаназій.
В. 21. Сташко Микола.
В. 24. Магун Марія, Боришкевич Семен.
В. 33. Бучинська Марія.
В. 34. Камінський Іван, Андрущак Іван, Бандурський Іван.
В. 38. Куташинець Дмитро.
В. 43. Бранчик Олекса, Горот Андрій, Лучкевич Осип.
В. 50. Броніцький Михайло.
В. 55. Яковенко Іван.
В. 62. Сенів Іван.
В. 66. Ушак Дмитро.
В. 75. Гапа Теодор.
В. 83. Кобільник Семен, Балабас Дмитро.
В. 85. Закревська Магдалина.
В. 86. Коцан Михайло.
В. 91. Фарило Онуфрій.
В. 94. Мандзюк Юрій.
В. 95. Островська Катерина, Островський Антін, Буснюк Михайло.
В. 98. Гнатюк Дмитро.
В. 105. Костик Петро, Наливайко Теодор.
В. 109. Стефанський Андрій, Стефанська Катерина.
В. 115. Орендж Варвара, Орендж Микола.
В. 120. Вітушинський Ілько, Вітушинська Юлія.
В. 128. Замойський Дмитро.
В. 133. Павлусь Стефан.
В. 134. Войнар Анна.
В. 136. Войнар Яким.
В. 137. Цап Григорій.
В. 156. Грох Антін.
В. 158. Кореман Мартин.
В. 164. Пилипко Микола.
В. 165. Коцоловський Михайло.
В. 172. Медвідь Наумко, Корбило Іван.
В. 178. Дармохваль Михайло.
В. 179. Демянчик Михайло, Чухрай Микола.
В. 181. Борожний Йосиф.
В. 183. Віло Михайло.
В. 193. Поточняк Михайло.
В. 196. Мандра Дмитро, Мандра Параска, Мандра Настя.
В. 204. Лопушинський Теодор.
В. 206. Самборський Максим.
В. 216. Смага Марія.
В. 221. Попович Федор, Ярмола Катерина, Попович Марія, Шиян Катерина, Шиян Андрій.
В. 246. Гудима Микола.
В. 257. Півторак Павло, Півторак Анна, Богдан Катерина.
В. 266. Пиндик Василь.
В. 268. Сеньків Онуфрій, Грицишин Микола.
В. 276. Федишин Теодор.
В. 280. Ковалов Павло.
В. 281. Щепанюк Андрій, Мельник Іван.
В. 292. Бандровський Михайло, Бандровська Катерина.
В. 304. Костецький Михайло.
В. 308. Семанич Олекса.
В. 320. Самчук Андрій.
В. 330. Дубчик Григорій, Коніковкич Ілько, Коніковкич Марія.
В. 331. Гнатюк Анна.
В. 338. Гаргай Іван.
В. 246. Поточняк Марія, Поточняк Микола.
В. 347. Семусь Зофія.
В. 348. Серкіс Віра, Серкіс Іван.
В. 351. Вербіцький Стефан.
В. 352. Шуригайло Михайло, Шуригайло Розалія.
В. 355. Палюх Іван.
В. 364. Собчук Іван, Балко Текля.
В. 365. Хабан Олекса. Вересюк Андрій.
В. 367. Пилипів Іван, Пилипів Катерина, Білоголовський Теодор.
В. 370. Яневич Микола, Зірвас Юлія.
В. 388. Звіжанський Йосиф, Звіжанська Стелла.
В. 393. Остаф Семен.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 13. Олексишин Яків.
В. 28. Шуптар Зофія.
В. 42. Ласів Сенько.
В. 51. Вуйчик Михайло.
В. 57. Сташко Теодор, Сташко Розалія.
В. 80. Ґада Олекса, Ґадз Юлія.
В. 91. Олійник Василь.
В. 99. Білобрам Хома.
В. 110. Чорний Теодор.
В. 122. Кравець Семен.
В. 146. Базилевич Дмитро.
В. 178. Мачабала Михайло.
В. 198. Бернад Франц, Бернад Феська, Бернад Стах.
В. 206. Савка Микола, Савка Олена.
В. 267. Скаськів Михайло, Скаськів Варвара.
В. 276. Вороновський Кароль.
В. 292. Лисяк Ілько.
В. 317. Мовчук Евдокія, Сіканич Розалія, Хомяк Анна, Пуфкей Іван.
В. 318. Бурко Анна.
В. 321. Сербін Юстина.
В. 341. Морозович Марія, Ручинський Микола, Морозович Стефан.
В. 344. Троян Василь, Троян Павлина.
В. 363. Гущак Іван.
В. 370. Ґулька Пилип, Ґулька Юстина.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Квартек Андрій.
В. 12. Дошна Андрій.
В. 39. Вініцький Михайло.
В. 78. Савчак Проць.
В. 100. Крісто Катерина.
В. 136. Лесняк Іван.
В. 139. Чайка Петронеля.
В. 159. Дмитришин Семен.
В. 185. Кліщ Марко.
В. 217. Крайовський Юрій.
В. 218. Коваль Іван.
В. 246. Бойко Павло.
В. 268. Ордак Петро.
В. 276. Синюта Петро.
В. 292. Лишак Анастазія.
В. 379. Їж Данько.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця листопада 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19,146
В місяци листопаді 1926 р. принято нових	132
В місяци листопаді 1926 р. принято наново	52
В місяци листопаді 1926 р. принято з перест. листами	130
В місяци листопаді 1926 р. принято з инших кляс обезп.	17
Разом	19,477
В місяци листопаді 1926 р. суспендовано	118
В місяци листопаді 1926 р. відійшли з перест. листами	133
В місяци листопаді 1926 р. відійшли до инших кляс обезп.	17
В місяци листопаді 1926 померли	16
Разом	284
З кінцем місяця листопада 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19,193

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д. на $ 100	13
В клясі А. на $ 250	382
В клясі А.А. на $ 500	5,673
В клясі В. на $ 750	892
В клясі С. на $1000	11,853
В клясі В.В. на $1500	221
В клясі С.С. на $2000	56

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500 на $ 500	21
В клясі О-1000 на $1000	13
В клясі О-1500 на $1500	2
В клясі О-2000 на $2000	—
В клясі О-2500 на $2500	—
В клясі О-3000 на $3000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500 на $ 500	10
В клясі Р-1000 на $1000	16
В клясі Р-1500 на $1500	—
В клясі Р-2000 на $2000	1
В клясі Р-2500 на $2500	—
В клясі Р-3000 на $3000	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ, (Ендавмент).

В клясі Е- 500 на $ 500	18
В клясі Е-1000 на $1000	20
В клясі Е-1500 на $1500	1
В клясі Е-2000 на $2000	1
В клясі Е-2500 на $2500	—
В клясі Е-3000 на $3000	—
Разом	19,193

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 7. Мулик Василь, Шепта Андрій.
В. 20. Костецький Іван, Костецька Анна.
В. 31. Чачко Йосиф, Процак Марія, Процак Анна, Процак Катерина, Процак Іван, Процак Юлія, Процак Михайло.
В. 44. Юсек Богдан, Мазур Омелян.
В. 75. Маланяк Стефан.
В. 80. Кобіта Анастазія, Лайтар Василь, Лайтар Ірина.
В. 86. Білас Марія, Білас Олена, Білас Зофія, Білас Іван, Білас Петро, Білас Михайло.
В. 91. Олійник Стефан, Олійник Іван.
В. 97. Кіча Петро, Остаф Анна.
В. 112. Дарош Олена.
В. 120. Плаксонос Марія, Плаксонос Юрій, Семенчук Володимир, Стадник Евген, Стадник Мирослав, Плаксонос Анна.
В. 128. Каршен Марія.
В. 130. Скородинська Марія.
В. 147. Кривушина Зофія, Кривушина Марія, Кривушина Володимир, Кривушина Теодор, Савечка Анна.
В. 148. Вербело Петро, Крог Маргарета, Крог Джеймс, Крог Рута.
В. 155. Ґурняк Йосиф, Ґурняк Розалія, Ґурняк Зофія, Гойда Зофія, Гойда Іван, Гайда Микола, Гойда Магда, Гойда Стефан, Ковальчук Ольга, Ковальчук Йосифа, Ковальчук Катерина, Ковальчук Іван, Ковальчук Йосиф, Мручак Стефан.
В. 175. Краковський Іван.
В. 229. Цурій Микола, Максим Юрій.
В. 230. Павловський Станіслав, Сетник Марія, Сетник Олена.
В. 238. Мельничук Марія, Боднар Володимир, Боднар Микола, Дацько Олена, Дацько Петро.
В. 273. Сута Іван, Сута Яків, Сута Михайло, Сута Анастазія, Сута Володимир.
В. 276. Крупінська Розалія.
В. 283. Зобків Денис.
В. 292. Масляк Анна, Лещишин Стефанія, Лищишин Микола, Музицька Анна, Музицький Павло.
В. 295. Дрекслер Марія, Дрекслер Стефан, Косс М. Агафія.
В. 296. Лобур Василь, Лобур Петро, Любчик Йоганка.
В. 309. Варіян Олена.
В. 321. Лузецька Марія.
В. 342. Бобенчак Іван, Бобенчак Марія, Крупа Стефан, Гадиняк Анна.
В. 352. Зуль Іван.
В. 360. Білан Кароліна, Білан Анна.
В. 363. Бриніцький Павло, Бриніцька Катерина, Челядин Марія.
В. 364. Кузьма Микола, Кузьма Данило.
В. 379. Стефанишин Андрій, Стефанишин Гнат.
В. 384. Жук Михайло, Жук Олена.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 20. Чорний Стефан.
В. 31. Васькович Олена, Васькович Антоніна, Васькович Орина, Васькович Петро, Васькович Володимир.
В. 44. Придка Марія.
В. 59. Глива Олена.
В. 105. Полянський Едвард, Полянський Йосиф, Полянська Броніслава.
В. 109. Садловська Анна.
В. 128. Галанка Павло, Галанка Юлія.
В. 177. Шевчук Анна, Шевчук Марія.
В. 237. Житняк Йосиф, Житняк Олена, Житняк Антін, Житняк Зофія.
В. 252. Филипів Олена, Филипів Богдан.
В. 396. Катриняк Зофія, Катриняк Анна, Катриняк Юлія, Катриняк Ольга.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 58. Бернад Михайло, Бернад Йосиф, Бернад Марія.
В. 94. Касій Мирослав, Касій Евгенія, Касій Петро.
В. 105. Савчинська Віра, Савчинський Іван.
В. 121. Ґадз Михайло, Ґадз Володимир.
В. 187. Ручинська Анна, Ручинська Зофія, Ручинський Микола.
В. 212. Бліщ Анна.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Когут Мирослав, Пастух Антін.
В. 15. Козак Аполоній, Козак Кароліна.
В. 18. Капелюх Петро, Капелюх Стефан.
В. 24. Магун Анна, Магун Михайло, Магун Олена, Магун Катерина.
В. 41. Глива Марія, Глива Іван.
В. 50. Броніцький Мирослав.
В. 62. Сенів Дмитро.
В. 70. Гаврилюк Мирослав.
В. 83. Балабас Анна, Кобільник Петро, Кобільник Михайло, Кобільник Григорій, Кобільник Катерина.
В. 94. Мандзюк Володимир, Мандзюк Ольга.
В. 95. Островський Йосиф, Островська Анна, Островський Франко, Островська Марія.
В. 96. Кульчицька В. Геня.
В. 116. Паславський Йосиф, Стадник Михайло.
В. 136. Войнар Йосиф, Войнар Марія, Войнар Катерина, Войнар Ольга, Войнар Іван, Войнар Владислав.
В. 142. Наливайський Теодор, Наливайська Вероніка, Наливайський Йосиф.
В. 143. Повалена Агата, Повалений Теодор, Повалений Стефан, Свитак Іван, Свитак Володимир, Свитак Ольга.
В. 147. Копач Анна, Копач Марія.
В. 164. Пилипко Іван, Пилипко Михайло, Пилипко Марія.
В. 206. Гайновий Станислав.
В. 221. Шиян Марія.
В. 224. Яремко Михайло.
В. 257. Богдан Микола, Богдан Петро, Богдан Галина, Півторак Параскевія, Півторак Микола, Півторак Василь.
В. 288. Хемій Зофія, Фернюк Григорій, Постернак Володимир, Саваринський Михайло, Саваринський Василь.
В. 320. Самчук Мирослава, Самчук Роман.
В. 332. Кушмідер Йосиф.
В. 333. Сигін Іван, Сигін Катерина, Сигін Василь, Сигін Анастазія, Сигін Михайло.
В. 338. Гаргай Ева, Гаргай Теодор.
В. 347. Семусь Катерина, Семусь Анна, Семусь Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 56. Бліщ Анна.
В. 57. Сташко Іван, Сташко Марія.
В. 80. Ґадз Михайло, Ґадз Волод.
В. 198. Бернад Михайло, Бернад Йосиф, Бернад Марія.
В. 206. Савка Дмитро, Савка Іван.
В. 267. Скаськів Володимир.
В. 278. Білобрам Володимир, Білобрам Магда.
В. 341. Морозович Стефанія, Ручинська Анна, Ручинська Зофія, Ручинський Микола.
В. 363. Гущак Володимир, Гущак Стефан.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 59. Строгі Петро.
В. 65. Нагребецька Марія.
В. 75. Чмир Агафія.
В. 96. Годяк Іван, Спожарська Зофія.
В. 155. Чумер Іван.
В. 244. Кучвара Іван.
В. 245. Гулгун Анна.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 126. Кіч Катерина.
В. 242. Халупа Петро.
В. 342. Гадиняк Зофія.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця листопада 1926 р. в У. Н. Союзі було дітий членів	11,619
В місяци листопаді 1926 р. принято нових	106
В місяци листопаді 1926 р. принято наново	26
В місяци листопаді 1926 р. принято з перест. листами	58
Разом	11,809
В місяци листопаді 1926 р. суспендовано	76
В місяци листопаді 1926 р. відійшли з перест. листами	63
В місяци листопаді 1926 р. відійшли до повнолітних членів	8
В місяци листопаді померли	3
Разом	150
З кінцем місяця листопада 1926 р. в У. Н. С. було дітий чл.	11,659

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки	11,287
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки	372
Разом	11,659

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця листопада 1926 р. в У. Н. Союзі було:	
повнолітних членів	19,193
дітий членів	11,659
Разом всіх обезпечених	30,852

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць листопад 1926 р. як суспендовані або виключені за неплачення місячних вкладок чи з інших причин згідне зі статутом організації, коли хотять і надальше були членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (грудня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця грудня 1926, то в січни 1927 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятє) коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци листопаді 1926 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять се зробити в місяци грудни 1926 р., бо на другий місяць то є в січни 1927 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятє).

І. Кантанюк, гол. рек. секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

З концерту $100 на інваліди і вдови.

Дня 7. листопада пошанувала наша громада память наших визвольних змагань величавим концертом в память Першого Листопада 1918 року.

Пошанувала не тільки промовами, деклямаціями і співом, але й жертвою на допомогу калікам інвалідам і тим бідним вдовам, що залишилися по тих героях, що впали на полю бою за українську державу. На ту допомогу вислано $100.

На нарадах концертового комітету вирішено вислати ті гроші до краю через нашу загально-народну організацію Обєднанне так, як це роблять другі громади в Америці.

Ілля Пагут, секр.

КОТСВІЛ, ПА.

З панахиди на старий край.

В неділю. дня 10. жовтня відбулася в українській католицькій церкві Сошествія св. Духа панахида по полягших українських героях, котрі віддали своє життя за Волю і Свободу свого народа. По панахиді заряджено збірку на допомогу старому краеви. Зібрано $43.25. Жертвували слідуючі: о. Стефан Побуцький $5.00, Тимко Бринґелевич $5.00; по $1.00: Михайло Пик. Петро Мартинюк, Николай Левкович, Андрій Ґрицький, Йосиф Кошовський, Теодор Хоміцький, Дмитро Слободзян, Петро Мудрий, Яків Ковальський, Юрко Ченґер, Стефан Бортник, Н. Фіновичь, Николай Федоришин, Панько Турчин, Николай Данкевич. Іван Іваницьів, Войтко Струж. Михайло Маскула, Дмитро Лаврінець, Стефан Поперечний, Павло Галан, Василь Чернецький, Йосиф Казюта, Петро Шеремета, Григорій Пахолчишин, Олекса Білинський і Михайло Сущинський. Дрібними датками зібрано $6.25.

Цілу збірку в кВоті $43.25 переслав Петро Мартинюк до Обєднання.

Петро Мартинюк.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З балю на край.

Укр. Тов. Молоді, котре зістало недавно основане і має вже 45 членів, урядило дня 7. падолиста масковий баль. З доходу призначило товариство на Інвалідів $10 і $10 на Тов. „Просвіта".

Обі квоти переслано до организації „Обєднанне".

Стефанія Ґіббонс, секр.

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

З панахиди на інвалідів.

В укр. кат. церкві св. Миколая відправлено дня 1. падолиста панахиду за полягших героїв і переведено збірку на інвалідів, яка принесла $12.05.

Гроші відослано до Обєднання для висилки до краю.

М. Біян.

ШИКАГО, ІЛЛ.

З іменин на „Просвіту".

На забаві в гром. Петра Баса, улаштованій з нагоди іменин його сина Михайла, заговорив про наше найстарше товариство „Просвіта" у Львові гр. Михайло Чуба та просив присутних гостей до попертя сего товариства.

На той зазив відгукнулися чесні гості і зложили $28.50, які відослано до Обєднання для „Просвіти" у Львові.

Жиртвували слідуючі: Михайло Заяць $10, Петро Бас $5; по $2: Михайло Чуба, Олекса і жена Грицишин. Іван Дмитрусь; по $1: Павло Гурейко, Антін Якубовський, Семен Боняківський, Павло Гринишин, Стефан Паращук, Олекса Максимович, Йосиф Козак, а Стефан Зайончковський 50 ц.

І. Подола.

ВІЛМІНГТОН, Н. ДАК.

З панахиди для інвалідів.

В неділю, дня 21. листопада відправив о. В. Гривнак панахиду за полягших героїв української армії та виголосив промову, в якій згадав про те море крови, яке пролили українські стрільці в обороні української державности.

Підчас панахиди зібрано $8.12 і відослано їх до Обєднання в Филаделфії для висилки нашим інвалідам в краю.

Комітет.

ОБУРН, Н. Й.

З листопадового свята на край.

В неділю, 7. листопада відсвяткувала українська громада в Обурн свято проголошення української державности. В церкві відправлено панахиду за полягших героїв, а підчас панахиди зібрано $56.70 на допомогу старому краєви.

Вечером того самого дня відбувся святочний концерт в память Першого Листопада.

Чистий дохід з концерту виносив $35.55.

Разом зібрано $92.25 і відослано до Обєднання з таким призначеннем: $46 на інвалідів, $23.25 на політичних вязнів а $23 на Рідну Школу.

Григорій Каганяк.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Не забувають за інвалідів.

Братство св. Йосафата, від. 5. „Провидіння" призначило $50 на інвалідів в краю, щоби в той спосіб допомогти нашим найкращим синам, які пострадали здоровля в боротьбі за кращу долю нашого народу.

Гроші передано до Обєнання для висилки до краю.

Теодор Заболотний.

АНСОНІЯ, КОНН.

На видання творів Франка.

Наша свідома і відома з патріотизму і жертвенности громадянка п. Агафія Бундзяк передала на мої руки $10 як жертву, зложену на допомогу виданню творів нашого національного генія Івана Франка.

Гроші ті вислав я до Обєднання в Филаделфії.

О. Мерещак.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ